

ÜNNEPI KÖNYVHÉT

Május 29 és június 5 között rendezzük a könyvhétet.

Az olvasót elsősorban az érdekli, milyen könyvekkel lepik meg a kiadók, melyek lesznek a könyvhét könyvei. Okulva az előző évek tapasztalatain, kiadóink csökkentették a könyvheti könyvek számát. Ez a vevő és az eladó számára egyaránt megkönnyíti a tájékozódást. Választékban így sem lesz hiány, mert 56 könyvheti könyv kerül az árusítóhelyekre, háromnegyedmillió példányban. A felszabadulás 15. évfordulójára több kiadvány jelent meg, ezek szintén ott lesznek a könyvhét árusítóhelyein. Terjesztővállalataink ezenfelül a közelmúltban megjelent könyvekből 120 művet sok százezer példányban tartalékkoltak, összesen tehát mintegy kétszáz műből válogathatnak az olvasók; ezek a művek több mint másfélmillió példányban állnak rendelkezésre.

MAI MAGYAR IRODALOM

Az érdeklődés előterében természetesen a mai magyar irodalom művei állnak, ezek közül is elsősorban azok, amelyek mai témával, vagy a közelmúlt eseményeivel foglalkoznak. Örvendetes, hogy a természetben ezek a művek vannak túlsúlyban.

A Szépirodalmi Kiadó könyvei közül nagy érdeklődéssel várja az olvasóközönség Tamási Aron *Szirom és Boly* c. regényét, melyet a Magyar Nemzet folytatásokban közölt. A regény egy csángó telepés község története a felszabadulástól napjainkig. A csángó „boly” munkás életét Szirom bácsi mondja el. Ez a bölcs öreg a szomszédos állami gazdaságban tanulmányozza a közös gazdálkodást, majd ő vezeti át a bolyt a termelészövetkezetbe. Urbán Ernő *Aranyfűst* c. műve is megjelent már a sajtóban, a Népszabadság közölte folytatásokban. Egy dunántúli termelészövetkezet életéről szól az izgalmas történet, mely nemcsak azt mutatja meg, hogy a mindent tudó, s mindent számon tartó falu népe hogyan szabadul meg végül is egyik napról a másikra a ráterpeszkedő, kupec kedő tszelnöktől és üzletasszony szeretőjétől, hanem azt is, hogy 1959 tavaszán hogyan indult meg tömegesen a birtokos parasztság a termelészövetkezetbe. Dobozy Imre *Tegnap és ma* c. kötetében is azt a hatalmas forradalmi átalakulást ábrázolja, mely országszerte végbe megy a falvakban és a tanyavilágban. A novellák mellett egy filmregényt is magában foglal a kötet: a közönség által már is-

mert és megszeretett *Tegnap és Virrad* c. filméről. Szabó Magda *Disznótor* c. regénye sem ismeretlen az olvasó előtt, hiszen színdarabváltozatát néhány hónappal ezelőtt mutatták be *Kigyómarás* címen. A volt földbirtokos lány és a szegény származású tanító szerencsétlen házasságának története regény formájában is bizonyára nagy érdeklődésre tarthat számot. Jankovich Ferenc *Hidégetés* c. műve török hódoltságbeli regénytrilógiájának befejező kötete. Darvas József *Országúton* c. kötete az író 1936—37-ben írott riportjait tartalmazza. A Magvető Kiadó jelenteti meg Erdős László *Szökevény* c. művét. Földeák János *Tékozló* c. regénye 1956 november 4-én kezdődik és az ellenforradalom leveréséig mutatja be egy fegyveres csoport életét. Barabás Tibor *Egy címíró emlékiratai* c. műve emlékirat és regény érdekes ötvözete. A 30-as évek fiatal értelmiségijéről szól, aki végigjárja a munkanélküliek iskoláját: kutyasétáltatással, ügynököléssel, címírással foglalkozik. Ezek a „foglalkozások” alkalmat nyújtanak neki, hogy számtalan emberi tragédiába bepillantson. Oravec Paula új regénye, a *Forgácsok* egy hosszabb családregény-ciklus első kötete. Kodolányi János új társadalmi regénye, a *Válaszúton*, abba a ciklusba tartozik, amelyben a szerző gyermek- és ifjúkora élményeit dolgozza fel. Az új regény 1920-ban, közvetlenül a Tanácsköztársaság leverése után játszódik, színhelye az Ormánság, a szerbek által megszállt baranyai terület. A főszereplő Németh Laci megpróbálja a társadalmi erőket valamiféle szocialista tömörülésbe összefogni. Ez a vállalkozás itt a megszállt területen sem sikerül, s Németh Laci megindul a határon túlra, hogy ott-hon megkeresse a kapcsolatot a mozgalommal.

A Tánácscs Kiadónál jelenik meg a Tánácscs Könyvtár új köteteként Rideg Sándor *Kristóf rózsafái* c. műve. A vandorló, alkalmi munkákból tengődő, talpraesett fiatalember, Kristóf, a 20-as évek elejéhiába próbál szerencsét, idehaza és külföldön, mindenkor szembe kerül az urakkal, és az urak kiszolgálóival. Kristóf ereje lebíráthatatlan, a holnap ígérését érezzük benne: a kegyetlen élet csak ideig-óráig diadalmaskodik felette, egyszer mindenképpen Kristóf fog győzni.

Több verseskötet is megjelenik a könyvhétre. A Szépirodalmi Kiadó jelenteti meg Fodor József *Országutak énekei* c. kötetét, mely az elmúlt két évben született költői anyagot foglalja magában. Várnai Zseni *Békét a világnak* c. új kö-

tete az 1958-ban és 1959-ben írt verseket tartalmazza. A versek középpontjában a béke és a háború kérdése áll. A Magvető adja ki Keszthelyi Zoltán *Emlékek könyve* c. kötetet. A költő új verseiben humanista szemlélete, férfias lírájának hangulatokban gazdag, értékes mondani- valója fejeződik ki. Kiss Ferenc *Ami megőríz* c. kötete a harcos proletárköltő egész életművének válogatását, mintegy 60 szép lírai költeményt tartalmaz. Vas István *Rapszódia egy őszi kertben* c. kötete néhány lírai verset és egy angliai utazás élményeit megörökítő írást tartalmaz.

A RÉGI MAGYAR IRODALOM

A régi magyar irodalom művei közül a legérdekesebb kiadvány (Akadémiai Kiadó) Balassi Bálint *Szép magyar komédiája*. Balassi elveszettnek hitt pásztor-dramája néhány évvel ezelőtt került elő egy, a bécsi Nemzeti Könyvtárban megtalált kódexből. A dráma prologusában Balassi szerelmi költészetének jelentőségét, írói hivatását fogalmazza meg. A darab maga egy olasz pásztordráma mintájára készült. Megjelenik: Kölcsey Ferenc művei, Petőfi összes prózai művei, mindkettő a magyar Parnasszus sorozatban, bibliapapíron, a Szépirodalmi Kiadó kiadásában. Ugyancsak a Szépirodalmi adja ki Jókai *Egy magyar nábob és Kárpáthy Zoltán* c. regényeit. A Helikon kiadja Balázs Béla *A kékszakállú herceg vára* c. művét, Kass János grafikusművész illusztrációival. A József Attila: *Külvárosi éj* c. kötetben 9 verset gyűjtött össze a Helikon Kiadó. A versek mindegyike a költőnek a munkásosztály és a nép iránt érzett szeretetéről tanúskodik. Ezen a könyvhéten nem lesz „hiánycikk” a Petőfi verseskötet sem, mert a Helikon Klasszikusok sorozatban megjelenő díszkiadáson kívül a Szépirodalmi Kiadó megjelentet egy 100 000-es népszerű kiadást is.

A külföldi irodalomban is értékes művek látnak napvilágot. Az Európa kiadásában megjelenő Solohov: *A hazáért harcoltak* még nem teljesen befejezett mű, de az eddig elkészült részletek is összefüggő egészet alkotnak. A könyv a Solohovtól megszokott művészi erővel ábrázolja a háború kezdeti szakaszát, az egyszerű frontkatonák sorsát, lelkivilágát. Gladkov *A lélek mélyén* c. elbeszélőkötete végigvezeti az olvasót az orosz nép történetének 40 esztendőös szakaszán: a század elejétől a Nagy Honvédő Háború győzelmes befejezéséig. A Tánacsics Kiadónál jelenik meg Nyikolajeva új regénye: *Útközben*. A Magvető jelenteti meg Aragon *A nagyhét* c. regényét. Cselekménye 1815 március 19-én, virágvasárnap

kezdődik, és egy hét múlva, húsvétvasárnap fejeződik be. A Párizs felé haladó diadalmas Napóleon elől XVIII. Lajos virágvasárnap elmenekül a fővárosból, erről a fejtelten, rendetlen menekülésről fest hű képet Aragon. Az egész francia közvélemény örömmel üdvözölte e könyv megjelentetését, mely a francia könyvkiadás egyik legnagyobb eseménye volt röviddel ezelőtt. Az Európa adja ki Chabrol *Egy emberrel több* c. regényét, mely a szerző legjobban megírt, legizgalmasabb műve. A második világháborúban a partizánok hazafiakat szabadítanak ki a börtönből, de közülük keveredik egy közönséges bűnöző is. Mi történjék vele, ez a regény konfliktusa. A legutóbb Nobel-díjjal kitüntetett Salvatore Quasimodo olasz költő válogatott verseit *Hazatérések* címen adja ki az Európa. Ugyancsak az Európa jelenteti meg Th. Mann *Varázshegy* és Tolsztoj *Háború és béke* c. művének új kiadását. Díszes kiadásban jelenteti meg a Helikon Eluard verseit. A verseket Illyés Gyula, Rónay György és Somlyó György tolmácsolják magyar nyelven, a bevezető tanulmány Aragon műve, a szép kötetet Picasso és Matisse rajzai illusztrálják.

IFJÚSÁGI KIADVÁNYOK

Több új ifjúsági mű is megjelenik a könyvhétre a Móra Kiadó kiadásában, ezek között megemlíjtük Szántó György *A három vaskorona* c. kötetét, mely négy, népmondán alapuló történelmi elbeszélést tartalmaz. Kovai Lőrinc regénye, a *Párba*, a magyarországi polgári forradalom előestéjéről és kiteljesedéséről szól. Móra Ferenc *Sétálni megy Panka*, a nagy elbeszélő gyermekverseit tartalmazza. Dékány *Csempészek, hősök, kikötők* c. műve és néhány, az ifjúság számára írott ismeretterjesztő mű gazdagítja a gyermek és ifjúsági könyvek választékát.

TUDOMÁNYOS ÉS ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK

A tudományos és ismeretterjesztő művek közül *A vallás titkai* c. gyűjteményt, Kahnnak *A besúgó* és Heym *A kozmosz korszaka* c. művét a Kossuth jelenteti meg. Ugyancsak a Kossuth jelenteti meg Révai József legismertebb irodalmi tanulmányait: Kölcseyről, Madáchról, Móricz Zsigmondról, József Attiláról és Adyról. A Szépirodalmi Kiadó két kötetben jelenteti meg Hatvány Lajos irodalmi tanulmányait. A Tánacsics Kiadó az Útikalandok sorozatban Bihari Klára—Barát Endre *Bahcsiszeráji látomás* c. kötetét jelenteti meg a könyvhétre. Az íróházas-

pár moszkvai és krimi tartózkodását örökíti meg a könyvben. A muzsaki ismeretterjesztést szolgálja Botond Bolics György *Korunk csodái* c. műve, melyet ugyancsak a Táncsics jelentet meg. A Gondolat három jelentős művel jelentkezik a könyvhéten: Öveges József *Kísérletezzünk és gondolkozzunk* c. műve 500 fizikai villámkísérletet tartalmaz; Molnár Gábor *Jaguár-országban* c. könyve a szerző harmadik vadásznaplója, melyben Brazília vadonjaiba vezeti az olvasót. Ereland *Érdekségek az állatvilágban* különösen a természet- és állatbarát olvasóknak okoz majd nagy örömet. A Műszaki Kiadó jelenteti meg Keresztury Dezső *Balaton* c. könyvét és a Magyar Rádióamatőrök *zsebkönyve* c. mű új kiadását.

A KÖNYVHÉT ÉRDEKESÉGEI

E gazdag választék megkönnyíti a könyvhét legfőbb célkitűzésének megvalósítását: népszerűsíteni a szocialista irodalmat, ezen belül is elsősorban az új magyar irodalmat. Lelkes könyvterjesztőink és könyvtárosaink gondoskodnak majd arról, hogy a könyvhét felfokozott propagandáját felhasználják új olvasók és a még nem rendszeresen olvasók megnyerésére. Ebben az írók is segítenek: minden megyébe ellátogatnak, találkozhatnak olvasóikkal, akikkel saját műveikről és az irodalom helyzetéről beszélgetnek. Az irodalom- és könyvpropagandát segítik elő a most már minden jelentős helyen működő irodalmi színpadok. Munkájukat a Népművelési Intézet különböző

műsorjavaslatok összeállításával segíti. Érdekes kísérlet lesz az irodalmi színpadok megyék közötti műsorcsereje.

A városok és községek utcáin és minden jelentős üzemben, hivatalban felállítják az immár hagyományossá vált könyvsátrakat. Egyes községekben a tavalyi könyvhéten új mozgalom bontakozott ki: a lelkes terjesztő aktívák könyvekkel keresték fel a családokat. Az idei könyvhéten ez a házról házra árusítás remélhetőleg már általános lesz. Kiveszik részüket a munkából az iskolák is, a középiskolákban és az általános iskolák felső tagozatain irodalmi órán foglalkoznak a könyvhét jelentőségével. Június 1-én a különböző rendezvényeken a költői művek kerülnek előtérbe. E napon a lapok több verset közölnek, a rádió is nagyobb verses műsort sugároz.

A könyvhét alkalmával állítják ki a fővárosban a könyvművészeti verseny díjazott műveit. Az Állami Könyvterjesztő Vállalat a legnagyobb írók arcképével, életrajzával ellátott lapokat bocsát ki. Központi és helyi rendezvények szízei gondoskodnak a könyvhét sikeréről, az irodalom, az olvasás népszerűsítéséről.

Nálunk már rég nem valamiféle kereskedelmi vállalkozás a könyvhét, hanem az irodalom, a haladó műveltség terjesztésének ünnepe alkalma. Írók, kiadók, nyomdák és terjesztők, könyvtárosok, a népművelés minden munkása összefogott erővel segítettek és segítik elő, hogy ez a célkitűzés minél teljesebben váljék valóra idén is, a felszabadulás utáni 15. ünnepi könyvhéten. Pálos Endre

BERNARD SHAW előtt valaki keservesen panaszkodott, hogy hányszor ártott magának az ösztinteségével és mennyire hátráltatta boldogulásában az, hogy tisztességes ember.

— Hát igen — felelte Shaw —, az ember legyen tisztességes, de ne panaszkodjon folyton miatta.

CERVANTES (1547–1616) mondta:

— Az álom kámzsa, mely beföd minden gondolatot, mely megszünteti az éhséget, italt, amely eloltja a szomjúságot, tűz, mely a hideget elviselhetővé teszi, hűvösség, mely mérsékli a meleget és végül pénz, melyen mindent lehet vásárolni, mérleg, melyen egyenlő a tehénpásztor a királlyal, az ostoba a bölccsel.

SHAKESPEARE (1564–1616) mondta:

— A férfiak hasonlatosak az áprilishoz, amikor udvarolnak és a decemberhez, amikor nőszülnek; a nők lánykorukban a májushoz hasonlatosak, de amikor feleségek lesznek, az ég beborul.

MOSOLYGÓ VILÁGIRODALOM

ANATOLE FRANCE (1844–1924) francia író nagyobb társaságban volt, ahol szóba került az a hatalmas energia, amelyet a víznyomás ad. Több kiváló mérnök is volt a társaságban, akik szakszerűen fejtegették a témát.

— Rendkívül érdekes és tanulságos az önök beszélgetése — szolt közbe Anatole France.

— És mégis azt hiszem, a mérnöki tudomány nem ismeri a legnagyobb hidraulikus erőt.

— Melyik az — kérdezte meglepődve az egyik mérnök.

— Az asszonyi könny — felelte az író.

SWIFT (1667–1745) jelenlétében egy negyvenedik évéhez közelítő hölgy panaszkodott egy társaságban, hogy olyan közel van már a harminchoz.

— Vigasztalódjék szép lady — mondta Swift —, ha az a harminc év oly kellemetlen, ön mindennap jobban távozik tőle.

MARK TWAIN (1835–1910) egy alkalommal nagyobb társaságban volt, ahol több orvos arról vitakozott, hogy a nőknél az öregedés tünetei sokszor már harmincéves korukban jelentkezhetnek.

A társaság egyik hölgytagja méltatlankodva fordult Mark Twainhez és ezt kérdezte tőle:

— Kedves uram, önnek is az a véleménye, hogy egy harminc éves nő már öreg?

Mark Twain meglepődöttül torkát és így felelt:

— Hát kedves asszonyom, legelőször is azt kellene eldöntenünk, hogy mikor lesz egy hölgy egyáltalán harminc éves?

MOLIERE (1622–1677) első darabjainak egyikét, amelyet egymásután kétszer adtak, mindkét alkalommal kevés néző tekintette meg.

— Hogy lehet az kedves Molière — szolt a rákövetkező napon a költő egyik barátja —, a színház tegnap is, tegnapelőtt is egészen üres volt?

— Tegnapelőtt az eső volt az oka, tegnap pedig a szép idő — válaszolta Molière mosolygva.